

**Haanja-Misso-Rõuge-Varstu-Mõniste
Haldusreformi juhtrühma V töökoosolek**

Mõniste

7. november 2016

Koosolek algas kell 10.00 Mõniste teenusekeskuses.

Koosolekul osalesid:

Haanja vallast Aigar Kalk, Juri Gotmans ja Sirje Pärnapuu,

Misso vallast Aigar Paas, Lembit Sikk, Tiit Niilo ja Mariliis Raidma,

Rõuge vallast Karel Saarna, Tiit Toots ja Taavi Karu,

Varstu vallast Ale Sprenk ja Rein Ansip,

Mõniste vallast Tõnu Lindeberg ja Katrin Roop.

Koosolekust võttis osa omavalitsuste ühinemiskonsultant Kadri Tillemann.

Koosolekut juhatas Rõuge vallavanem Tiit Toots.

Protokolli koostas Mõniste vallasekretär Eve Mändmaa.

Päevakord:

1. Ühinemislepingu seletuskirja ülevaatamine.
2. Ühinemislepingule tehtud ettepanekute ülevaatamine ning juhtrühma poolsete seisukohtade kujundamine.
3. Nime, keskuse ja valimisringkondade arutelu.
4. Ajakava ülevaatamine ja edasiste sammude kokkuleppimine.

1. Päevakorrapunkt

Ühinemislepingu seletuskirja ülevaatamine.

Arutati ühinemislepingu seletuskirja kohta tehtud ettepanekuid ja kommentaare.

Tiit Toots tegi ettepaneku kajastada seletuskirjas kõik ETHS §7 lg 5 toodud punktid, kuna peame need esitama maavanemale peale lepingu allkirjastamist.

- **Arutati Setomaa Valdade Liidu ettepanekut.**

Protokollija Eve Mändmaa protokolli kantud väljavõtte arutatava teema kohta: Arutati Räpina ühinemispirkonna lepingust tehtud väljavõtteid, mis puudutavad Setomaa Valdade Liiduga ja teisi setodega seotud küsimusi:

„6.13. VALLAL on valmisolek vajadusel Setomaa MTÜ või SA moodustamiseks, mille ülesandeks on tagada Setomaa eripära säilitamine. Vajadusel on sama valmisolek olemas ka Vana-Võromaa eripära säilitamiseks ühendvallas.

7.3.12. Toetatakse identiteediga seotud ja piirkonnaomaseid (nt üle-setomaalisi, ülevõrumaalisi, Peipsiäärseid) üritusi ja tegevusi.

7.8.5. Jätkatakse „Noored setomaale“ programmi elluviimist ja selle eeskujul laiendatakse analoogset tegevust kogu VALLAS.

7.12.2. VALD jätkab kuulumist Setomaa Valdade Liitu (SVL) ja Setomaa Turismi või nende õigusjärglastesse.

7.3.6. Peetakse oluliseks Seto leelo, kui UNESCO vaimse kultuuripärandi nimistus oleva pärandi ja sellega kaasneva hoidmist ning edasiarendamist.

7.3.9. Tähtsustatakse kultuuriturismi arendamist (nt Leevaku elektriijaam, suveetendused, Seto folk, Lüübnitsa sibula-ja kalalaat, Reegi staap jne).

7.3.10. Jätkatakse piirkondlike mainesündmuste korraldamist ja toetamist (nt Hea Kodu päevad, Seto Folk jne).

7.3.12. Toetatakse identiteediga seotud ja piirkonnaomaseid (nt üle-setomaalisi, ülevõrumaalisi, Peipsiäärseid) üritusi ja tegevusi.“

Tiit Toots: Meil on ühinemislepingu punktis 9.2. nimetatud sulgudes koostööorganisatsioonid (näiteks LEADER tegevusgrupp, üleriigiline ja maakondlik omavalitsusliit jne). Mul on ettepanek lisada sulgudes olevasse loetelusse Setomaa arendusorganisatsioonid jne.

Kadri Tillemann: Kirjutan nendest ettepanekutest seletuskirja Setomaa teemadel väikese lõigu.

- **Arutati Setomaa Ettevõtlike Inimeste Klubi esitatud deklaratsiooni.**

Tiit Toots: Setomaa Ettevõtlike Inimeste Klubi on esitanud deklaratsiooni, milles on välja toodud kümme ootust. Taga on ka seletuskiri.

Protokollija Eve Mändmaa poolt protokollilt kantud väljavõte Setomaa Ettevõtlike Inimeste Klubi „SEIK“ deklaratsioonist valdade ühinemislepingu juurde:

„Ettevõtjad ootavad uuel KOV-lt, et:

1. KOV palkab ettevõtlusspetsialisti alates 2018.a. kes on vastutavaks ettevõtlusmaastiku kujundamise ja ettevõtjatega koostöö eest nii lokaalsel, regionaalsel kui ka riiklikul tasandil.
2. KOV tagab infrastruktuuri hoolduse ja arendamise tasemel mis ei takista ettevõtete igapäevast toimimist.
3. KOV veab eest piirkonna mainekujundust ja kuvandi loomist ning hoidmist, mis väljendub KOV eelarves alates 2018.a.
4. KOV tagab ja rahastab ettevõtlusõpet alates lasteaiast.
5. KOV tagab pidevalt ajakohase üldplaneeringu ja mõistliku ruumilise planeeringu (k.a. protsess).
6. KOV tagab ettevõtluse teemaplaneeringu koostamise ja pideva ajakohastamise koostöös ettevõtjatega.
7. KOV aitab ettevõtjaid taotluste ja lubadega seotud dokumentide koostamisel ja vormistamisel mis on tulemusele suunatud.
8. KOV tagab vallasisese transpordi koostöömise ülejäänud transpordiga mis võimaldaks töötajate töölkäimise ning vajadusel töötab välja ja rakendab töölkäimise kulude kompenseerimise.

9. KOV kaasab ettevõtjad volikogu komisjonidesse ja toetab ettevõtjate organiseerumist, ühistegevust ning tänuüritusi.

10. KOV tagab „maaleaitamise” protsessi juhtimise ja elluviimise koostöös ettevõtjate ja kolmanda sektoriga mis väljendub ka KOV eelarves.“

Tiit Toots: Need ettepanekud võiksid olla uue valla ettevõtluse arendamise alustalad. Kas me kirjutame need lepingusse või seletuskirja? Lugege neid punkte, need ei ole midagi ületamatut valla jaoks. See on ettevõtjate poolt välja pakutud nägemus. Läbi selle me kaasame ka ettevõtjad siia protsessi.

Taavi Karu: Me hakkame järgmisel aastal koostama suure tõenäosusega ettevõtlusstrateegiat. Need väljatöötatud dokumendid on strateegia koostamisel heaks aluseks.

Juri Gotmans: Punktide 7 ja 8 üldpõhimõte on väga õige. Aga vaatame kaheksandat punkti: „KOV tagab vallasisesse transpordi koostoimimise ülejäänud transpordiga, mis võimaldaks töötajate töölkäimise ning vajadusel töötab välja ja rakendab töölkäimise kulude kompenseerimise.“ Oluline on see, et transport toimib. Kui bussis on vabu kohti, lähevad ka töötajad kooli bussi peale. Kas me suudame töötajatele eraldi transporti korraldada, see on minu jaoks küsimus. Eesmärgist pool me suudame täita. Teine pool on rahaga seotud ja selle kohta ei tahaks küll lubadust anda, et kaheksandat punkti näiteks saaks seletuskirja kirjutada.

Katrin Roop: Need ettepanekud saab kirjutada ettevõtlusstrateegia tegevuskavasse. Seal saab kajastada nii töötaja töölevõtmisega seotud teema kui transpordiga seotud teemad. Lepingus on neid teemasid piisavalt ja üldistatult kajastatud.

Taavi Karu: Kas ei võiks olla seletuskirjas märge, et Setomaa ettevõtjad on sellise deklaratsiooni koostanud ja see võetakse sisendmaterjalina ettevõtlusstrateegia koostamisel arvesse?

Lembit Sikk: Sobib.

Tiit Niilo: Seame eesmärgi, et sellega soovimegi eristuda. Põhimõte on, et ettevõtluskeskkonnale pööratakse tähelepanu. See peab kommunikatsioonis igal pool kajastuma.

- **Arutati ühinemisläbirääkimiste juhtrühmas ühinemislepingu seletuskirja kohta tehtud ettepanekuid.**

Tiit Toots: Seletuskirja täiendamiseks vaatasin juhtrühma protokollid uuesti läbi ning tõin välja teemad, mis koosolekul on kõlama jäänud. Samuti on töörühma juhid saatnud töörühmade mõtted. Kõigepealt juhtrühmas arutatud staažihüvitiste teema. Leppisime kokku, et staažihüvitiste teemat me ei kajasta lepingus, see läheb seletuskirja. Maamaksuteema on meil kokku lepitud. Toetuste ning palkade teemat meil täpsemalt kokku lepitud ei ole. Kokku on lepitud põhimõte, et ühtlustame need. Aga kuhu poole ühtlustame, seda kokku lepitud ei ole. Finantsanalüüsi praegu tehakse.

Taavi Karu: See põhimõte sai kokku lepitud, et uues vallas on kõik tasud ühesugused. Aritmeetiline keskmine võib teiste teemade puhul ka veel kõne alla tulla.

Tiit Toots: Kuna tasude teema on praegu arutamata ning finantsanalüüsi tehakse, võtaksime selle teema eraldi järgmisel juhtrühma koosoleku arutlusele. Juhtrühma koosolek peaks toimuma lähimal ajal. Kõik saavad finantsanalüüsiga tutvuda, vaatame finantsanalüüsi üle ja räägime siis ka tasudest.

Tiit Toots: Siis oli küsimus, mida mõeldakse koolivõrgu all.

Aigar Kalk: Natuke täpsemini tuleb lahti rääkida, kuidas me praegust koolivõrku hoiaime.

Juri Gotmans: Kui me räägime koolide säilitamisest, siis seletuskirjas märgiksime, kus koolis on kolm astet ja kus 1 aste.

Aigar Kalk: Võibolla on mõistlik ära märkida, kus meil koolid praegu asuvad.

Tiit Toots: Siis peaks teiste asutuste puhul ka nii tegema. Raamatukogud, hooldekodud, rahvamajad jne.

Kadri Tillemann: Teeme avalike teenuste teemakaardi või skeemi. Tekib illustratiivne tänane olukord. Mul oleks vaja täpset asutuste loetelu.

Katrin Roop: Märgime ära kõik tänased hallatavad asutused?

Kadri Tillemann: Nimetame seda skeemi näiteks KOV-i poolt pakutavate teenuste paiknemiseks. Seal on spordihooned, raamatukogud, koolid, noortekeskused, sotsiaalasutused, staadionid jms.

- **Arutati Haanja valla ühinemislepingu seletuskirja kohta tehtud ettepanekuid.**

Juri Gotmans: Munamäe kulude all on praegu ka piirkonna laiem turundamine. Kui palju on seda võimalik viie valla turundamisel kasutada, seda ma ei oska öelda. Me näeme, et praeguse taseme hoidmiseks peame tegema jooksvalt remonti objektile, mis on kunagi Euroopa Liidu projektitoetuste abil ehitatud. Me räägime Munamäe käibest 130 000 eurot ja kuludest 100 000 eurot aastas. Osa puhaskasumist peab minema sama objekti investeeringuteks. 2005. aastal renoveeritud objekt vajab järgnevatel aastatel investeeringuid 10 000 kuni 30 000 euro ulatuses igal aastal. Selleks, et seda objekti säilitada. Et meil ei oleks häbi seal aastas 35 000 inimest vastu võtta ja kasvatada külastajate arvu.

Taavi Karu: Rääkisime eelmisel korral sellest, kas tuleks siia kaasata Ruusmäe Rogosi mõis või lähedusse ka Haanja keskuse investeeringuteks?

Juri Gotmans: Me tõime välja kolm objekti, millel me näeme potentsiaali ja mis teenindavad rohkem kui oma piirkonda. Ei ole välja toodud Haanja Rahvamaja, mis on lokaalne objekt. Teine objekt on Haanja puhke- ja spordikeskus. Investeeringu siis Haanja Suurele Munamäele ja Haanja puhke- ja spordikeskusesse.

Tiit Toots: Nende objektide arendamine tõmbab siia piirkonda inimesi. Ka teised objektid saavad sellest kasu. Pooldan, et seletuskirjas välja tuua kaks objekti – Haanja puhke- ja spordikeskus ning Suure Munamäe torn.

Juri Gotmans: Minu teine ettepanek on jätkata Haanja puhke- ja spordikeskuse edasiarendamist kui maakondliku tähtsusega treening- ja võistluskeskust. Me leppisime kokku, et lepingu seletuskirjas me seda kajastame.

Tiit Toots: Siis võiks ka teistele anda aega oma objektid välja valida ja seletuskirja märkida. Lepingus on meil üldsõnaliselt märgitud, et me jätkame oma spordiobjektide arendamist. Rõuge jäähall on ka maakondliku tähtsusega objekt. Kas see ka siis seletuskirjas eraldi välja tuua?

Juri Gotmans: Need objektid, millel on suurem mõju kogu piirkonnale, tuleks seletuskirja märkida.

Tiit Niilo: Rõuge räägib siin jäähallist. Terve see teema on tulevikuteema. Mida teised arvavad, kellel konkureerivad objekte on? Kui tulevane ühine volikogu võib selle koha peal vaidlema jääda, kas soovime siin kuidagi erisust tekitada?

Juri Gotmans: Kas lepime kokku, et meie oma objekte ei kirjeldata? Jõuame maakondlike objektide nimekirja juurde ja seal on loetelu olemas. Me peaksime seda loetelu täiendama. Meie oma maakondliku tähtsusega objekte loetelus ei ole. Võru linna objektid, mida ühiselt toetame, on loetelus kirjas ja meie oma maakondliku tähtsusega objektid on loetelust väljas.

Lembit Sikk: Hiljem programmidest raha taotlemisel on sellest kasu, kui objektid on loetletud.

Kadri Tillemann: Haanja puhke- ja spordikeskuse puhul on ambitsioon isegi kõrgem maakondlikust tasemest, kui sa räägid rahvusvahelisest tasemest. Investeeringuspõhimõtete all nimetate selle ära ja paneme karakteristiku juurde, et toimub Haanja puhke- ja spordikeskuse väljaarendamine rahvusvaheliseks keskuseks. Haanja Munamäe rahastamise põhimõtetest saavad kõik aru. Haanja spordikeskuse juurde tuleb sõnastus, et tal on rahvusvahelise spordikeskuse väljaarendamise perspektiiv. Loetelu käib tõepoolest maakonna kohta aga spordikeskusel on kõrgema lennuga perspektiiv. See kirjeldab olukorda ilma, et uuele volikogule kohustus tekib.

Juri Gotmans: Meile see sobib.

Tiit Toots: Haanja puhke- ja spordikeskuse edasiarendamine on maakondliku tähtsusega ja Rõuge jääplatsi arendamine on ka. Meil on praegu perspektiiv seda edasi arendada ja soov seda teha. Aga me ei ole seda praegu märkinud investeeringute all. Haanja puhke- ja spordikeskuse arendamine ilma täiendava välise rahastamiseta käib vallale üle jõu. Me võime seda 2005. a tehtud investeeringut säilitada, aga järgmise sammu astumiseks peab raha mujalt sisse tooma. Sama olukord on Rõuge jääplatsiga. Järgmise sammu astumiseks omavalitsuse enda rahastamisest ei piisa. Tuleb leida koostööpartnereid ja investeeringute tegemiseks lisaraha.

Lembit Sikk: Lisame mõlemad objektid nimekirja.

- **Arutati kultuuri, spordi ja kolmanda sektori töörühma ettepanekuid.**

Tiit Toots: Kultuuri, spordi ja kolmanda sektori töörühm on teinud ettepanekud struktuuri kohta. Seda teemat ma seletuskirja ei kirjutaks. Neid ettepanekuid kasutame siis, kui on käsil struktuuri koostamine. Struktuuripuu projekt on meil vallavanematega ühiselt välja töötatud. Seda tutvustame pärast.

Lembit Sikk: Finantsanalüüsi juures peab selle nagunii üle vaatama.

Tiit Toots: Punkt 3 ja punkt 4?

Protokollija Eve Mändmaa protokollis kantud väljavõte ühinemisläbirääkimiste kultuuri, spordi ja kolmanda sektori töörühma 19.10.2016 koosoleku protokollist: „Valla eelarvest tegevustoetuste taotlemiseks korraldada 2 taotlusvoorust aastas. Toetuse jagamisel arvestada piirkondliku jaotusega. Leppida kokku vallale olulised seltsid/ühingud, kellele määratakse iga-aastane kindel toetus valla eelarvest.“

Katrin Roop: Niimoodi seda sõnastada ei saa. Mida mõeldakse vallale oluliste seltside all?

Sirje Pärnapuu: Võib-olla on siin mõeldud neid seltsi, kellel on külamajad.

Tiit Toots: Meil on lepingusse märgitud, et töötatakse välja kolmanda sektori toetamise kord. Kolmanda sektori toetamise korras võib kehtestada tegevustoetused, ürituste toetused ja leppida kokku ühingute igapäevaelu toetamise põhimõtted. Kõigil ühingutel on siis selge arusaam, kuidas saab iga-aastaselt toetust taotleda. Kas osutatakse mingit vallale olulist teenust või iga selts, kellel on seltsimaja üleval pidada, saab igal aastal kindla summa valla eelarvest. Taotlusvoorude arvu ma ka ei

tooks seletuskirjas välja. See on piirang, mida peame pärast volikogu 2/3 koosseisu häälteenamusega muutma hakkama.

- **Arutati sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonna töörühma ettepanekuid.**

Katrin Roop: Sotsiaalteenuste osutamisel rakendatakse omaosaluse tasusid, mille suuruse määrab vallavolikogu? Ärge kirjutage sinna vallavolikogu. Sotsiaalteenuste osutamiseks on vallavolikogu poolt vastu võetud määrus, milles on teenuste osutamise põhimõtted ja korraldus ära kirjeldatud. Sotsiaalteenuste hindade määramine peaks olema vallavalitsuse pädevus.

Mariliis Raidma: Meie töörühma seisukoht on, et sünnitoetus, matusetoetus ja esimesse klassi astuja toetus võiksid olla uues vallas praeguse kõrgema määra järgi ühtlustatud. Teised toetused võiksid olla keskmise järgi või natuke kõrgem keskmisest.

Juri Gotmans: Esmatasandi arstiabi kättesaadavuse parandamiseks tagab vald transpordi perearstiteenuse kasutamiseks. Vald tagab transpordi abivajajatele, mitte kõigile. Parandada sõnastust.

Tiit Toots: Seletuskirjas peab kirjeldama, kus meil praegu asuvad perearstikeskused. Põhimõte, et jätkatakse senist perearsti toetusskeemi, tuleb seletuskirjas märkida. Igal vallal on oma perearstile mingi toetus, kas ruumid või midagi muud.

Koosolekul kuulutati välja vaheaeg.

2. Päevakorrapunkt

Ühinemislepingule tehtud ettepanekute ülevaatamine ning juhtrühma poolsete seisukohtade kujundamine.

Tabel „Õiend ühinemislepingule tehtud ettepanekute volikogus läbivaatamise tulemuste kohta“ on protokollile lisatud. Tabelisse on märgitud ettepaneku tegemise kuupäev, ettepaneku tegija nimi, esitatud ettepaneku sisu ning juhtrühma seisukoht ettepanekuga arvestamise või mittearvestamise kohta. Juhul, kui juhtrühm ettepanekut arvesse ei võta, märgitakse tabelisse mittearvestamise põhjus. Tabeli peavad kõik viis vallavolikogu novembri kuus kinnitama.

Kadri Tillemann lahkus koosolekult kell 12.13.

3. Päevakorrapunkt

Nime, keskuse ja valimisringkondade arutelu.

Arutelu tulemusena otsustati:

Ühinemisejärgsele uuele omavalitsusüksusele nime valimiseks kutsutakse 15. novembril 2016 Varstu Kultuurikeskusesse kokku kõikide vallavolikogude istung, kus valitakse tulevasele vallale nimi. Juhtrühma ettepanek volikogudele on hääletada kolme nimevariandi (Haanjamaa, Lõuna-Võrumaa ja Rõuge) vahel. Kui esimeses voorus saab mõni nimi kohalolnute häältest 50% pluss 1 häält, siis on nimi otsustatud ja teist vooru ei korraldata. Teises hääletusvoorus osalevad kaks esimeses voorus enim hääli saanud nime. Istungi päevakorra ja otsuse eelnõu valmistab ette Rõuge vald koostöös Kadri Tillemanniga. Keskuse asukoht ja valimisringkondade arv otsustatakse järgmisel juhtrühma koosolekul.

Tiit Niilo ja Ale Sprenk lahkusid koosolekult kell 13.25.

4. Päevakorrapunkt

Ajakava ülevaatamine ja edasiste sammude kokkuleppimine.

Tiit Toots: OÜ Cumulus Consulting koostab finantsanalüüsi. Esitatud on ettevõtlusstrateegia taotlus. Ühinemislepingu kohta tehtud ettepanekute tabelisse vastuste koostamise ülesanded jagame omavahel ära. Teen vastavad märked tabelisse hiljemalt homme. Ettepanekute vastused peab volikogude korralistel istungitel läbi arutama. Ühinemislepingu allkirjastame võimalusel vahetult enne jõule. Rahvaküsitlusele kulub nädal. Kaks nädalat varem tuleb inimesi rahvaküsitluse toimumisest teavitada. Varem kokkulepitud kuupäeval me ei jõua rahvaküsitlust korraldada. Rahvaküsitlus peab toimuma enne ühist viie valla volikogude istungit. Ühisel volikogude istungil saame kinnitada rahvaküsitluse tulemused.

Juri Gotmans: Kui kuulutame välja rahvaküsitluse, peab lepingu projekt olema valmis ja kõik tühikud peavad olema täidetud.

Tiit Toots: Järgmisel nädalal tuleb välja anda ühinemise infoleht ja seal avaldatakse teade rahvaküsitluse toimumise kohta.

Juri Gotmans: Avaliku arutelu vastused peavad ka olemas olema.

Aigar Paas: Millal me rahvaküsitluse tehnilist laadi küsimusi arutame?

Tiit Toots: Vallasekretärid peavad seda arutama omavahel enne järgmist juhtrühma koosolekut (17. novembril). Finantsanalüüs saadeti kõigile. Palun tutvuge sellega. Kui on ettepanekuid või küsimusi, siis palun saata need Mihkel Laanele. Juhtrühma järgmine koosolek toimub 17. novembril kell 10.00 Rõuges. Arutame finantsanalüüsi, vaatame ühinemislepingu kohta tehtud ettepanekute vastuste sõnastused üle ja arutame rahvaküsitluse teemat.

Koosolek lõppes kell 14.22.

Tiit Toots

Koosoleku juhataja

Eve Mändmaa

Protokollija

Lisa. Õiend ühinemislepingule tehtud ettepanekute volikogus läbivaatamise tulemuste kohta

Lisa. Õiend ühinemislepingule tehtud ettepanekute volikogus läbivaatamise tulemuste kohta

Ettepaneku tegemise kuupäev	Ettepaneku tegija	Esitatud ettepanek	Ettepanekuga arvestamine, mitteametamine
10.10.2016	Linda Raitar	Palun valdade ühinemisel leida võimalus Leoskist saada bussiga Rõugesse kasvõi kord nädalas, et saada külastada surnuaeda.	Mitte arvestada. Ühistranspordi süsteemi välja arendamine koostöös riigiga toimub vastavalt ühinemislepingu punktile 8.8.1.
10.10.2016	Urmas Peegel	<p>Arvestada Setomaa Ettevõtlike Inimeste Klubi ettevõtlaste deklaratsiooniga.</p> <p>Setomaa Ettevõtlike Inimeste Klubi „SEIK” deklaratsioon ühinemislepingu juurde</p> <p>Ettevõtjad on valmis oma piirkonna arendamiseks, turundamiseks ja maine kujundamiseks olema KOV-le partneriks ning:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. organiseeruma ühiste eesmärkide kirjeldamiseks ja elluviimiseks; 2. kaasa lööma piirkonna arenguplaanide teostamisel; 3. kaasa lööma strateegiliste arengudokumentide koostamisel; 4. kaasa lööma volikogu jt komisjonide töös; 5. kaasa lööma ettevõtluse teemaplaneeringu koostamisel ja selle ajakohastamisel. <p>Ettevõtjad ootavad uelt KOV-lt, et:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. KOV palkab ettevõtlusspetsialisti alates 2018. a, kes on vastutavaks ettevõtlusmaastiku kujundamise ja ettevõtjatega koostöö eest nii lokaalsel, regionaalsel kui ka riiklikul tasandil. 2. KOV tagab infrastruktuuri hoolduse ja arendamise tasemel, mis ei takista ettevõtete igapäevast toimimist. 	<p>Arvestada osaliselt.</p> <p>Ühinemislepingu punktides 7.1-7.10 on kajastatud ettevõtlusekeskkonna teema.</p> <p>Deklaratsiooni ei lisata ühinemislepingu juurde, vaid ettepanekuid arvestatakse ühise ettevõtlustrateegia koostamisel.</p>

		<p>3. KOV veab eest piirkonna mainekujundust ja kuvandi loomist ning hoidmist, mis väljendub KOV eelarves alates 2018. a.</p> <p>4. KOV tagab ja rahastab ettevõtlusõpet alates lasteaiast.</p> <p>5. KOV tagab pidevalt ajakohase üldplaneeringu ja mõistliku ruumilise planeeringu (k.a. protsess).</p> <p>6. KOV tagab ettevõtluse teemaplaneeringu koostamise ja pideva ajakohastamise koostöös ettevõtjatega.</p> <p>7. KOV aitab ettevõtjaid taotluste ja lubadega seotud dokumentide koostamisel ja vormistamisel, mis on tulemusele suunatud.</p> <p>8. KOV tagab vallasisesse transpordi koostoimimise ülejäänud transpordiga, mis võimaldaks töötajate töölkäimise ning vajadusel töötab välja ja rakendab töölkäimise kulude kompenseerimise.</p> <p>9. KOV kaasab ettevõtjad volikogu komisjonidesse ja toetab ettevõtjate organiseerumist, ühistegevust ning tänuüritusi.</p> <p>10. KOV tagab „maaleaitamise” protsessi juhtimise ja elluviimise koostöös ettevõtjate ja kolmanda sektoriga, mis väljendub ka KOV eelarves.</p>	
19.10.2016	Kultuuri, spordi ja kolmanda sektori töörühm	Lepingu punkt 8.1.2. sõnastada: “Valla info jagamisel kasutatakse olemasolevaid infokanaleid (koduleht, infolehed, ajalehed, sotsiaalmeedia, infolistid jms) ning võetakse kasutusele uusi kanaleid, sõltuvalt vallaelanike soovidest ning infotehnoloogia arengust.”	Arvestada. Ühinemislepingu punkt 8.1.2. sõnastatakse: Valla info jagamisel kasutatakse olemasolevaid infokanaleid (koduleht, infolehed, ajalehed, sotsiaalmeedia, infolistid jms) ning võetakse kasutusele uusi kanaleid, sõltuvalt vallaelanike soovidest ning infotehnoloogia arengust.
19.10.2016	Kultuuri, spordi ja kolmanda sektori töörühm	Lepingu punkt 8.3.2. sõnastada: “Huvihariduse ja huvitegevuse arendamisel säilitatakse maksimaalselt juba toimivad süsteemid ja otsitakse lahendusi täiendavate võimaluste pakkumiseks, kasutatakse	Arvestada. Ühinemislepingu punkt 8.3.2. sõnastatakse: Huvihariduse ja huvitegevuse arendamisel säilitatakse maksimaalselt juba toimivad süsteemid ja otsitakse lahendusi

		erinevaid rahastusallikaid (vald, tarbija, fondid) ning tehakse koostööd kodanikuühenduste, teiste omavalitsuste ja teenusepakkujatega.”	täiendavate võimaluste pakkumiseks, kasutatakse erinevaid rahastusallikaid (vald, tarbija, fondid) ning tehakse koostööd kodanikuühenduste, teiste omavalitsuste ja teenusepakkujatega.
19.10.2016	Kultuuri, spordi ja kolmanda sektori töörühm	Lepingu punkt 8.6.1. sõnastada: “Vald toetab finantsiliselt ja muul moel kultuuri- ja spordielu, kogukonnatunde tugevdamist ning pärimuskultuuriga seotud tegevusi.”	Arvestada. Ühinemislepingu punkt 8.6.1. sõnastatakse: Vald toetab finantsiliselt ja muul moel kultuuri- ja spordielu, kogukonnatunde tugevdamist ning pärimuskultuuriga seotud tegevusi.”
19.10.2016	Kultuuri, spordi ja kolmanda sektori töörühm	Lepingu punkt 8.6.2. sõnastada: “Kultuuri- ja sporditegevus jätkub kõigis valla praegustes asukohtades nii valla hallatavate asutustena kui tegevuskohtadena, neid arendatakse ja hoitakse korras süsteemselt ja terviklikult. Valdonna juhtimisse kaasatakse lisaks valla hallatavatele asutustele kodanike ühenduste (kultuur, sport jne) eestvedajaid.”	Arvestada osaliselt. Ühinemislepingu punkt 8.6.2. sõnastatakse: Kultuuri ja sporditegevus jätkub valla praegustes asukohtades valla hallatava asutusena või delegeerituna kolmandale või erasektorile, seda arendatakse süsteemselt ja terviklikult. Valdonna juhtimisse kaasatakse lisaks valla hallatavatele asutustele kodanikeühenduste (kultuur, sport jne) eestvedajaid.
19.10.2016	Kultuuri, spordi ja kolmanda sektori töörühm	Lepingu punkt 8.6.4. sõnastada: “Täiendavateks kultuuri- ja sporditeenuste pakkujateks on piirkondlikud mittetulundusühingud ja ühendused.”	Arvestada. Ühinemislepingu punkt 8.6.4. sõnastatakse: Täiendavateks kultuuri- ja sporditeenuste pakkujateks on piirkondlikud mittetulundusühingud ja ühendused.
19.10.2016	Kultuuri, spordi ja kolmanda sektori töörühm	Lepingu punkt 8.6.5. sõnastada: “Olemasolevad raamatukogud jätkavad tööd praegustes piirkondades, võimalusel lisatakse neile funktsioone piirkonnale vajalike teenuste osutamiseks (nt piirkonna ajaloo talletamine, kaugtöökohad) ning nad on toeks külaelu koordineerimisel.”	Arvestada osaliselt. Ühinevate omavalitsuste eesmärk on raamatukogudest kujundada külaelu keskused laiemas mõttes, kui vaid raamatute ja teavikute laenutuspunktid. Mõtet toetab ka see, et mitmes ühinevate omavalitsuste territooriumil asuvas raamatukogus on juba täna nt AIP. Ühinemislepingu punkt 8.6.5. sõnastatakse: Raamatukogud kujundatakse funktsionaalseteks külakeskusteks, kus osutatakse piirkonnale olulisi teenuseid (raamatukogu, avalik internetipunkt,

			kaugtöökohad, piirkonna ajaloo talletamine, elukondlikud teenused jms) ning nad on toeks külaelude koordineerimisel.
19.10.2016	Kultuuri, spordi ja kolmanda sektori töörühm	Lepingu punkt 8.6.6. sõnastada: "Töötatakse välja kodanike ühenduste ja nende poolt korraldatavate ürituste toetamise kord."	Mitte arvestada. Välja pakutud ettepanek kitsendab toetuse taotlejate ringi.
19.10.2016	Kultuuri, spordi ja kolmanda sektori töörühm	Lepingu punkt 8.7.2. sõnastada: "Vald koostab ja kehtestab külavanemate statuudi ning aitab kaasa külavanemate valimistele piirkondades."	Arvestada osaliselt. Ühinemislepingu punkt 8.7.2. sõnastatakse: Töötatakse välja külavanemate statuut ning aidatakse kaasa külavanemate valimistele piirkondades.
19.10.2016	Kultuuri, spordi ja kolmanda sektori töörühm	Lepingu punkt 9.3. sõnastada: "Vald jätkab piirinaabritega Läti Vabariigis ja Vene Föderatsioonis tihedat koostööd ning toetab otsesuhtlust. Valla välissuhete aluseks olevad partnerluskokkulepped kiidab heaks vallavolikogu, arvestades maksimaalses ulatuses seniseid väljakujunenud ja toimivaid koostöösuhteid välispartneritega."	Arvestada. Ühinemislepingu punkt 9.3. sõnastatakse: Vald jätkab koostööd partneritega Läti Vabariigis, Vene Föderatsioonis ja teistes piirkondades Valla välissuhete aluseks olevad partnerlus-kokkulepped kiidab heaks vallavolikogu, arvestades maksimaalses ulatuses seniseid väljakujunenud ja toimivaid koostöösuhteid välispartneritega.
21.10.2016	Aivar Nurk	Punkt 6.1;6.2 Ettepanek: täpsustada avalike teenuste loetelu teenuspunktides asukohtade järgselt lisaks p.8.5.3 nimetatule.	Mitte arvestada. Teenuskeskuste täpsemad funktsioonid selguvad uue valla struktuuri koostamise käigus peale omavalitsuste ühinemist. Vallavalitsuse struktuuri põhimõtted on kirjeldatud ühinemislepingu seletuskirjas.
21.10.2016	Aivar Nurk	Punkt 8.1.4 Küsimus: Aritmeetilise keskmise rakendamisel tekib olukord kus ühtlustamisel kõrgeima määraga vallal maksumäär maksumaksjale langeb. Kas nii ongi mõeldud või tekib olukord kus tänase madalaima määraga valla maamaks tõstetakse kõrgeima tänase määrani? Vajalik täpsustus tekstis	Täpsustus on toodud ühinemislepingu seletuskirjas: Ühinemisläbirääkimiste käigus on kokku lepitud, et ühinemisjärgselt ühtlustatakse loodava omavalitsuse territooriumil kehtivad tasud ja maksud. Maamaks on ühinevates valdades erinev. Rõuge ja Mõniste valdades on kehtestatud seadusjärgne maksimummäär, Haanjas vallas, Misso vallas ja Varstu vallas kehtib madalam maksumäär. Maamaksu kehtestamine ühendvallas on uue volikogu pädevuses

			ning läbirääkimiste käigus on kokku lepitud, et ühtlustamise käigus võetakse aluseks kõigi valdade maamaksumäärade keskmine (ühtne maamaksumäär 2,34% ja haritava maa ja loodusliku rohumaa maamaksumäär 1,86%).
21.10.2016	Aivar Nurk	<p>Punkt 8.5.4</p> <p>Punkt välja jätta. Selgitus: Üks ühinemisejärgne eesmärk on kvalifitseerituma ja parimate oma ala spetsialistide värbamine loodavasse omavalitsus üksusesse. Kui see on nii, siis nõuandva nõukogu järgi vallavalitsusel vajadus puudub.</p>	<p>Mitte arvestada, kuna tegemist on nõuandva vabatahtlikkuse alusel töötava nõukoguga. Hetkel kasutatakse mõistetena terviseprofiil (edaspidi heaoluprofiil), mis on strateegiline dokument rahvatervise eesmärkide ja üldise heaolu saavutamiseks ning nende eesmärkide saavutamiseks on nõuandvaks organiks hetkel tervisenõukogu (edaspidi heaolunõukogu). Heaolunõukogu ei ole hetkel seadusega reguleeritud, kuid vastavad muudatused on planeeritud teha rahvatervise seaduse uuendamise käigus. Heaolunõukogu loob võimaluse avatud valitsemise põhimõttel aruteludeks ja ühiste kogukondlike seisukohtade kujundamiseks. See on nõuandev ja valdkonna koordineerimist ning infovahetust toetav kogu nii vallavalitsusele kui ka volikogule, et olla rahvatervise tegevustes tulemuslikum.</p>
21.10.2016	Aivar Nurk	<p>Punkt 8.8.2</p> <p>Ettepanek: jätta välja sõna „VÕIMALUSEL“. Selgitus: Transpordi tagamine vallakeskusesse vähemalt kord päevas on ühinemisejärgne kohustus.</p>	<p>Mitte arvestada.</p> <p>Ühistranspordi korraldus sõltub koostööst riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse vahel. Ühinemislepinguga ei soovita võtta kohustusi, mille täitmine ei sõltu ainult kohalikest omavalitsusest.</p>
21.10.2016	Aivar Nurk	<p>Punkt 8.9.3</p> <p>Ettepanek: täpsustada ja lisada ajagraafik planeeritud tegevustele.</p>	<p>Mitte arvestada.</p> <p>Teede mustkatte alla viimine sõltub riigi rahastusest ja neile töödele ajagraafikut lisada on keeruline. Tegemist on teelõikudega, mis ühendavad keskusi tugikeskustega ning nende lõikude mustkatte alla viimine on valla jaoks prioriteetne. Vald hakkab pidama riigiga dialoogi tööde teostamiseks.</p>

21.10.2016	Aivar Nurk	<p>Avalikustatud ühinemislepingust puudub juhtrühma koosoleku protokoll 30.09.2016 kantud punkt 10.3 „täiendavate lisatasude määramisest „</p> <p>Ettepanek: lisada punkt ning avalikustada leping koos kõikide lepingu punktidega .</p>	<p>Arvestada.</p> <p>Ühinemislepingusse lisatakse punkt 10.3 sõnastusega: Omavalitsuste ühinemisel läbiviidud organisatsiooniliste ümberkorralduste tõttu koondatavatele ametiasutuste ametnikele ja töötajatele makstakse pikaajalise ja/või tulemusliku töö eest preemiat lähtuvalt teenistusstaažist:</p> <p>Staažiga kuni 1 a 2 kuu töötasu ulatuses</p> <p>Staažiga 1-10 a 4 kuu töötasu ulatuses</p> <p>Staažiga 11-20 a 5 kuu töötasu ulatuses</p> <p>Staažiga üle 20 a 6 kuu töötasu ulatuses</p>
21.10.2016	Tiia Zuppur	<p>Teen ettepaneku muuta Haanja valla, Misso valla, Mõniste valla, Rõuge valla ja Varstu valla ühinemislepingu punkti 6.1. ja sõnastada see järgnevalt: "6.1. Valla keskusesse koondatakse koordineerivad juhtimisfunktsioonid. " Olukorras, kus Võrumaa asustumus on ruumis ühtlaselt jaotunud, hajaasustuse ning ühe tugeva keskuslinna (Võru) põhine, on oluline teenuste säilimine kohalikes keskustes. Rahvastiku kahanemise trendi taustal on oluline kasutada paindlikke ja integreeritud teenusepakkumise (sh avalike teenuste) võimalusi.</p> <p>Kaasaegsete e-lahenduste juures ei ole mõistlik kogu ametnike kompetentsuse koondamine ühte keskusesse. Mitmekesiseid, kvaliteetseid , uuenduslikke ja kättesaadavaid teenuseid</p> <p>(lepingu punkt 3.2.2) on võimalik pakkuda üksnes uuenduslikel ja mitmekesistel viisidel ning kõigile kättesaadavates teenuskeskustes. Väärtustades kohalikke keskusi, olemasolevat</p> <p>asustusstruktuuri ning taristut, on otstarbekas vähemalt osa kitsamat spetsialiseerumist nõudvad avalikud teenused jätta olemasolevatesse keskustesse. Seda kindlasti valdkondade</p>	<p>Arvestada osaliselt.</p> <p>Teenuskeskustes kasutatakse e-lahendusi, et oleks võimalik suhelda kõigi vallaametnikega.</p> <p>Teenuskeskuste täpsemad funktsioonid selguvad uue valla struktuuri koostamise käigus peale omavalitsuste ühinemist.</p>

		<p>kaupa. Piisava hulga spetsialiseerunud ametnike olemasolu teenuskeskustes, tekitab elanikes tunde, et kohalik omavalitsus ei ole neist kaugenenu. Haritud ametnikud (lepingu punkt 3.2.4.) suudavad aidata kodanikke ka valdkonnaväliste probleemide lahendamisel ning tunnetavad sealse piirkonna eripärasid ja vajadusi hoopis paremini, kui keskuses asuvad ametnikud. Kaasajal kättesaadavad e-lahendused videokoosolekute ja -kõnede pidamiseks võimaldavad nii ametnikel kui vallakodanikel suhelda ka valla teises otsas olevate ametnikega. Veebiplatvormid nagu nt Slack, Google Drive jms võimaldavad reaajas suhelda mitmekesi, dokumente redigeerida, faile jagada ja mida kõike veel.</p> <p>Ülaltoodust tulenevalt teen ettepaneku muuta ka ühinemislepingu punkti 6.2. ning sõnastada selgelt, kuhu teenuskeskused luuakse ja milliseid teenuseid seal osutatakse. Minu ettepanek on, et teenuskeskustes oleks e-lahenduste abil (nt videokõne, failiedastus) võimalik suhelda kõikide ametnikega, mitte ainult sotsiaaltöötajaga. Kasinate võimalustega teenuskeskus viib peagi ka keskuse hääbumiseni. Seni ühinenud valdadel on näiteid, kus halvasti kättesaadavat ja toimivat teenust ei ole peagi kellelegi vaja ning teenuspunkt suletakse.</p>	
21.10.2016	Tiia Zuppur	<p>Teen ettepaneku korrigeerida ühinemislepingu punkti 7.2. Elukeskkond on inimesega kokkupuutuva loodusliku, tehniliku ja sotsiaalse keskkonna tegurite kogum, mis mõjutab või võib mõjutada inimest. Ettevõtluskeskkonda saab lugeda küll osaks elukeskkonnast, aga kindlasti ei ole see kriitiline osa elukeskkonnast. Ettevõtluskeskkonda mõjutavad majanduse</p>	<p>Arvestada osaliselt.</p> <p>Ühinemislepingu punkt 7.2. sõnastatakse: Ettevõtluskeskkonda peetakse oluliseks osaks elukeskkonnast ning selle arendamisel peetakse silmas, et inimestel oleks hea oma koduvallas elada.</p>

		<p>avatus, finantsturgude toimimine, tehnoloogiline areng, infrastruktuuri arengutase, juhtimisoskused, töajõu paindlikkus, seadusandlus, valitsuspoliitika jpm tegurid. Nii mõnedki tegurid (infrastruktuur, töajõu tase ja olemasolu) sõltuvad kohalikest oludest ja nendele on oluline tähelepanu pöörata. Siiski arvan, et elukeskkonna olulisteks osadeks on ka puhas looduskeskkond, jätkusuutlik ressursikasutus, teenuste (sh arstiabi, haridus jpm) kättesaadavus, eluruumide olemasolu ja seisukord, sotsiaalne turvalisus jpm. Püüdes säilitada lepingupunkti mõtet, teen ettepaneku sõnastada see järgnevalt: "7.2. Ettevõtluskeskkonna arendamisel lähtutakse eelkõige elanike heaolust."</p>	
21.10.2016	Tiia Zuppur	<p>Ühinemislepingu punktides 8.6.2. on jäetud arvestamata kultuuri, spordi ja kolmanda sektori töörühma ettepanek, et rahvamajad jätkavad omavalitsuse hallatavate asutustena. Teen ettepaneku sõnastada lepingu punkt 8.6.2. järgmiselt: "Kultuuri- ja sporditegevus jätkub omavalitsuse hallatavate asutustena seni tegutsenud asukohtades ja koosseisudes. Valdonna süsteemseks ja terviklikuks arendamiseks kaasatakse lisaks omavalitsuse hallatavate asutustele ka kodanikeühenduste (kultuur, sport jne) eestvedajad. " Seni tegutsenud koosseisud on lisatud ettepanekule seetõttu, et ühise kultuurijuhi (töörühma ettepanek) töökoha loomist ei ole ühinemisleping ette näinud.</p>	<p>Arvestada osaliselt.</p> <p>Ühinemislepingu punkt 8.6.2 sõnastatakse: Kultuuri ja sporditegevus jätkub valla praegustes asukohtades valla hallatava asutusena või delegeerituna kolmandale või erasektorile, seda arendatakse süsteemse ja terviklikult. Valdonna juhtimisse kaasatakse lisaks valla hallatavatele asutustele kodanike ühenduste (kultuur, sport jne) eestvedajaid.</p>
21.10.2016	Tiia Zuppur	<p>Samuti on punktis 8.6.5. arvestamata kultuuri, spordi ja kolmanda sektori töörühma ettepanek, et raamatukogud jätkavad senisel kujul ning kaaluda tuleb ühe raamatukogu reorganiseerimist valla keskraamatukoguks. Vastavalt rahvaraamatukogu seaduse § 3 –le on rahvaraamatukogu kohaliku omavalitsuse asutus, kes juhendub oma tegevuses rahvaraamatukogu seadusest, teistest seadustest, UNESCO rahvaraamatukogude manifestist ja oma põhimäärusest. Sama</p>	<p>Mitte arvestada.</p> <p>Ühinevate omavalitsuste eesmärk on raamatukogudest kujundada külaelu keskused laiemas mõttes kui vaid raamatute ja teavikute laenutuspunktid. Mõtet toetab ka see, et mitmes ühinevate omavalitsuste territooriumil asuvas raamatukogus on juba täna nt AIP. Ühinemislepingu koostajatel ei ole soovi ühtegi täna tegutsevat raamatukogu sulgeda, pigem on soov külastajaid</p>

		<p>seaduse § 2 lõige 1 sätestab, et rahvaraamatukogu eesmärk on tagada elanikele vaba ja piiramatu juurdepääs informatsioonile, teadmistele, inimõtte saavutustele ning kultuurile, toetada elukestvat õppimist ja enesetäiendamist. Piirkondliku külaelu koordineerimine ja elukondlike teenuste pakkumine peaks siiski jääma külaseltside vms pädevusse, mitte rahvaraamatukogudele. Kui ühinemislepingu koostajatel on soov seni tegutsevad rahvaraamatukogud likvideerida või nende tegevus ümberkorraldada (rahvaraamatukogu seaduse § 12 lg 1), tuleks see ka ausalt ja selgesõnaliselt lepingus väljendada.</p>	<p>praegustesse raamatukogudesse juurde tuua.</p> <p>Ühinemislepingu punkt 8.6.5. sõnastatakse: Raamatukogud kujundatakse funktsionaalseteks külakeskusteks, kus osutatakse piirkonnale olulisi teenuseid (raamatukogu, avalik internetipunkt, kaugtöökohad, piirkonna ajaloo talletamine, elukondlikud teenused jms) ning nad on toeks külaelu koordineerimisel.</p>
21.10.2016	Tiia Zuppur	<p>Avalik teenus on avaliku halduse asutuse poolt osutatav teenus, pakutav kaup või hüve, mis teenib avalikku huvi. Eestis käsitletakse avalike teenustena eelkõige elanikkonnale suunatud kohustuslikke omavalitsuslikke ülesandeid, mille täitmine on tehtud kohaliku omavalitsuse ülesandeks kas KOKS-i või eriseadustega (nt sotsiaalhoolekandeseadus). KOKS § 6 sätestab omavalitsusüksuse ülesannete ja pädevusena: "Omavalitsusüksuse ülesandeks on korraldada antud vallas või linnas sotsiaalabi ja -teenuseid, vanurite hoolekannet, noorsootööd, elamu- ja kommunaalmajandust, veevarustust ja kanalisatsiooni, heakorda, jäätmehooldust, territoriaalplaneerimist, valla- või linnasisest ühistransporti ning valla teede ja linnatänavate korrashoidu, juhul kui need ülesanded ei ole seadusega antud kellegi teise täita. Omavalitsusüksuse ülesanne on korraldada antud vallas või linnas koolieelsete lasteasutuste, põhikoolide, gümnaasiumide ja huvikoolide, raamatukogude, rahvamajade, muuseumide, spordibaaside, turva- ja hooldekodude, tervishoiuasutuste ning teiste kohalike asutuste ülalpidamist, juhul kui need on omavalitsusüksuse omanduses." On ebakohane kajastada kohaliku omavalitsuse poolt pakutavate avalike</p>	<p>Mitte arvestada.</p> <p>Antud punkt toetab avalike teenuste ja ettevõtluskeskkonna arendamist vallas tervikuna ning on märgitud ühinemislepingus, kui omavalitsuse vabatahtlik tegevus. KOV territoriaalplaneerimise ülesandega seotud küsimused määratleb detailselt planeerimisseadus. (nt üldplaneeringu küsimus § 78 lg 4 ja 92 lg 1)</p>

		<p>teenustena elektrit, sidet ja internetti (ühinemislepingu punkt 8.11) jättes samal ajal kajastamata olulise, omavalitsusele pandud ülesande, territoriaalplaneerimise. Tähelepanu pööramine korraaitsele ja jõustruktuuride reageerimisvõimekusele on tervitatav, aga tegemist ei ole siiski kohaliku omavalitsuse poolt pakutava avaliku teenusega.</p>	
22.10.2016	Katre Palo	<p>Pakub huvi, miks on punktis 8.9.3 prioriteetseks peetud teelõiku Palli-Raagi(-Ruusmäe), kus bussiliiklust ei toimu ja kus on tõenäoline koormus teele võrdlemisi väike ning välja jäetud mõni kruusalõik, mida ühistransport (ja seega tõenäoliselt rohkem kohalikke) aktiivsemalt kasutab. Üks selline lõik on näiteks Mustahamba-Luutsniku riigitee.</p> <p>Seepärast näeks, et ka see 3 km pikkune lõik oleks prioriteetide hulgas. Võrreldes Palli-Raagi lõiguga käib Mustahamba-Luutsniku lõigul võrdlemisi aktiivne ühistranspordiliiklus, st liiklustihedus ja koormus on arvestatav. See omakorda kajastub tee kehvast seisukorras: muutub kevadeti ja soojadel talvedel kiiresti auklikuks. Ometi on tee võrdlemisi alles ehk 2014a remonditud.</p> <p>Oleme Luutsniku inimestega korduvalt maanteeametisse pöördunud, sest sel lõigul on halbade teeolude tõttu tekkinud ohtlikke olukordi. Auklikkuse tõttu kiputakse kasutama vastassuunavööndit. Paraku kurvilistel lõikudel kaugemale ette ei näe.</p>	<p>Mitte arvestada.</p> <p>Ühinemislepingus välja toodud ettepanekud on tehtud sellel põhimõttel, et valla keskuse ja tugikeskuste vahel oleks võimalik liikuda mööda mustkattega teid. Maanteeameti omandis olevate kruusateede kõvakatte alla viimiseks antakse sisend maakonnaplaneeringu tegevuskavasse ning kohalik omavalitsus hakkab pidama riigiga dialoogi teede kõvakatete alla viimiseks.</p>
22.10.2016	Katre Palo	<p>Jäeb segaseks raamatukogude kujundamine külakeskusteks (punkt 8.6.5. Raamatukogud kujundatakse funktsionaalseteks külakeskusteks ...). Seda punkti lugedes tekkis küsimus, kas on plaan praeguste külaraamatukogude majandamine-haldamine anda üle mittetulundusühingutele. Tõenäoliselt pole piirkonna MTÜ-d võimelised neid ülal</p>	<p>Arvestada osaliselt.</p> <p>Ühinevate omavalitsuste eesmärk on raamatukogudest kujundada külaelu keskused laiemas mõttes kui vaid raamatute ja teavikute laenutuspunktid. Mõtet toetab ka see, et mitmes ühinevate omavalitsuste territooriumil asuvas raamatukogus on juba täna nt AIP. Meil on valmisolek anda raamatukogude haldamine</p>

		<p>pidama ja raamatukogud kaotaksid ruttu oma toimimise.</p> <p>Kui sellist kavatsust pole, siis võiks punktis 8.6.5. seda selgelt väljendada. Näiteks raamatukogud kujundatakse valla hallatavateks külakeskusteks või midagi taolist.</p>	<p>üle MTÜ-dele, juhul kui piirkonnas on olemas elujõuline vastava huviga MTÜ.</p> <p>Ühinemislepingu punkt 8.6.5. sõnastatakse: Raamatukogud kujundatakse funktsionaalseteks külakeskusteks, kus osutatakse piirkonnale olulisi teenuseid (raamatukogu, avalik internetipunkt, kaugtöökohad, piirkonna ajaloo talletamine, elukondlikud teenused jms) ning nad on toeks külaelu koordineerimisel.</p>
23.10.2016	Maris Mälzer	<p>Lisaksin punkti 3.2.2. ka viite, et teenused peavad lähtuma vajadustest.</p> <p>3.2.2. Valla teenused on mitmekesised, kvaliteetsed, uuenduslikud ja kättesaadavad ning lähtuvad inimeste vajadustest.</p> <p>Kommentaar: lisaks kättesaadavusele ja kvaliteedile on oluline, et teenused, mida osutatakse, lähtuksid ka vajadustest. Vastasel juhul võivad küll teenused olla igas mõistes head ja kättesaadavad, aga kui need ei ole need teenused, mida inimesed vajavad, siis ei aita nad ikkagi kedagi.</p>	<p>Arvestada.</p> <p>Ühinemislepingu punkt 3.2.2. sõnastatakse: Valla teenused on mitmekesised, kvaliteetsed, uuenduslikud ja kättesaadavad ning lähtuvad inimeste vajadustest.</p>
23.10.2016	Maris Mälzer	<p>Lisaksin punkti 3.2.8. ka püsielanikud.</p> <p>3.2.8. Vald on tuntud, eristuv, külalishalke, avatud ja hinnatud paik nii <u>püsielanikele</u>, küllastajatele kui uutele elanikele.</p> <p>Kommentaar: küllastajate ja uute elanike kõrval ei tohiks ära unustada ka juba praegu vallas elavaid inimesi.</p>	<p>Arvestada.</p> <p>Ühinemislepingu punkt 3.2.8. sõnastatakse: Vald on tuntud, eristuv, külalishalke, avatud ja hinnatud paik nii püsielanikele, küllastajatele kui uutele elanikele.</p>
23.10.2016	Maris Mälzer	<p>Punkt 7.7. Vald loob tervet valda katva kaugtöökohtade võrgustiku, tehes sihtpakkumisi töökohtade loomiseks riigiasutustele ja eraettevõtjatele.</p> <p>Kommentaar: kaugtöökohtade olemasolu on iseenesest tervitatav, aga pigem toimub areng selles suunas, et inimesed kasutavad kaugtöökohtade asemel pigem nõ kodukontorit, mistõttu kaugtöökohtade olemasolu ei ole väga innovaatiline. Inimene, kelle töö iseloom võimaldab tal teha tööd arvuti ja interneti vahendusel, ei</p>	<p>Kaugtöökohtade vajadus on piirkonnas olemas. Vajaduse kaugtöökohtade järele on välja toonud valdades tegutsevad ettevõtjad, kes praegu töötavad oma kodus, kuid vajavad aeg-ajalt kaugtöökohta kodust väljas töötamiseks.</p> <p>Internetiprobleemide kaardistamine ning probleemidele koostöös sideoperaatoritega lahenduste leidmine on plaanis vastavalt ühinemislepingu punktile 8.11.1: Lepinguosalised kaardistavad valla territooriumil valdkonna probleemid ning</p>

		<p>hakka liikuma spetsiaalsesse kaugtöökohta, vaid kasutatakse kohvikuid, raamatukogusid, oma kodu töö tegemiseks. Probleemiks on aga kindlasti piisavalt kiire internetiühenduse kättesaadavus. Riik on investeerinud küll lairibavõrku, aga jätkuvalt on probleem, et mitte kõik majapidamised ei saa sellega liituda, kuna teenus on väga kallis. Vald võiks kindlasti selles osas oma tuge pakkuda, et kiire internetiühendus, mis 21. sajandil on üks esmatähtis teenus, oleks paremini kättesaadav kõigile.</p>	<p>koostöös operaatoritega hakatakse otsima lahendusi probleemide lahendamiseks.</p>
23.10.2016	Maris Mälzer	<p>Punkt 8.2.4. haridusvõrku peaks vallas vaatama tervikuna (sh nii munitsipaalharidusasutusi kui ka erahariduse pakkujaid). Erarahiduse toetamine on kindlasti positiivne, aga see ei tohi tulla tavaharidussüsteemi arvelt, seega kui õpilaste arvu vähenemise tõttu on tarvis korrigeerida munitsipaalharidusvõrku, siis tuleb sellega arvestada ka erarahiduse toetamisel. Kõige olulisem on, et kvaliteetne haridus oleks kättesaadav kõikidele lastele.</p>	<p>Ettepanekuga on juba arvestatud, kuna ühinemislepingu punktis 8.2.1. on öeldud, et vald tagab kõigile lastele kvaliteetse kodulähedase alus- ja põhihariduse ning õpilaste olemasolul säilitab senise koolivõrgu. Täiendavad selgitused koolivõrgu kohta on kirjeldatud ühinemislepingu seletuskirjas.</p>
23.10.2016	Maris Mälzer	<p>Punkt 8.5.6. üldhooldusteenuse arendamise kõrval peaks järjest rohkem arendama ka selliseid teenuseid, mis aitavad abivajajat ja tema lähedasi koduses keskkonnas paremini toime tulema. Vananev rahvastik seab järjest suurema väljakutse, et pakkuda kõikidele inimestele väärikat vananemist. Tulevase valla vanuselist profiili vaadates on selge, et vanemaealiste osakaal valla järjest kasvab. Selles ei pea nägema ainult väljakutset, vaid ka võimalust, seega pööraksin rohkem tähelepanu sellele, kuidas seda trendi valla hüvanguks ära kasutada ja kuidas tagada, et vanemaealistel oleks selles vallas hea, turvaline ja kaasav elukeskkond. Ühinemislepingus on eraldi peatükk noorte kohta, mis on kindlasti õige, aga võimalusel pööraksin tähelepanu ka sellele, et leida uusi innovatiivseid lahendusi, aktiveerimaks eakaid (nt päevakeskuste loomise kaudu, võimestades ka eakaid tegelema ettevõtlusega). Miks mitte ei võiks olla samaaegselt nii keskkond, kuhu tahavad</p>	<p>Ettepanek on lisatud ühinemislepingu seletuskirja, kus on põhjalikumalt selgitatud sotsiaalteenuste arengusuundi:</p> <p>Sotsiaalteenuste arendamisel lähtutakse abivajajate vajadusest ning eelistatakse juhtumipõhist lähenemist, et tagada parim abi. Vallas ühtlustatakse seni osutatavad teenused: koduteenus, sotsiaaltransporditeenus, tugiisikuteenus, väljaspool kodu osutatav üldhooldusteenus ning vastavalt elanikkonna vajadustest lähtuvalt arendatakse välja teisi sotsiaalteenuseid, sh arendatakse enam teenuseid, mis aitavad abivajajat ja tema lähedasi koduses keskkonnas paremini toime tulema ning toetatakse eakate aktiveerumist läbi päevakeskuste tegevuste, eakate ettevõtluses osalemise suurenemise läbi.</p> <p>Üldhooldusteenuste arendamise peamine eesmärk on tagada valla elanikele kvaliteetse ja kodulähedase teenuse</p>

		<p>tulla noored, ent samal ajal ka eakad, sest see pakub neile mõlemile head eneseteostuse ja elamise keskkonda?</p>	<p>kättesaadavus ning kasvatada võimekust teenuse müümiseks klientidele väljaspoolt valda. Teenuse pakkumine säilitatakse juba teenust osutavates piirkondades ehk siis Missos, Mõnistes ja Rõuges. Teenuse kvaliteedi tõstmiseks arendatakse kõigis hooldekodudes välja spetsiifiline pädevus (nt dementsete hooldus jne).</p>
23.10.2016	Maris Mälzer	<p>Üldine kommentaar investeeringute kavale on see, et hetkel on loetletud küll objektid, mis on prioriteetsed, ent vastuseta jääb küsimus, miks need on välja valitud? Missugust lisandväärtust annab loodavale vallale ühte või teise objekti investeerimine? Rõuge valla elanikuna oleksin väga tänulik kui oleks (kas eraldi seletuskirjas või kavas endas) välja toodud ka kokkuvõtlik kirjeldus:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. millisel meetodil objektid välja valiti? 2. mis on objektide sisu (vajalikkus ja mis kasu see vallale tervikuna toob)? 	<p>Ühinemislepingu lisa 3 olevasse investeeringute kavva tegi iga läbirääkimisi pidav volikogu ettepanekud lähtudes omavalitsuse arenguprioriteetidest. Kokku lepiti, et iga omavalitsus esitab 2-3 temale olulist objekti ning objektide mõju peaks ületama praeguse omavalitsuse piire (v.a. ühinemistoetuse eest tehtavad investeeringud). Investeeringute kavva on märgitud objektid omavalitsuste lõikes ja tervikuna ei ole seatud pingeritta. Üldiselt on objektide vajadus selgitatud omavalitsuste arengukavades ning eraldi vajaduse välja toomist investeeringute kavas juhtrühm vajalikuks ei pidanud. Valiku põhimõtted kirjeldasime investeeringute kavas, mis on ühinemislepingu lisa 3.</p>
23.10.2016	Maris Mälzer	<p>Lisaks on palve, et tehtaks kõikidele dokumentidele lisaks ka ülevaatlik selgitus (kirjeldus/skeem/seletuskiri/korduma kippuvate küsimuste rubriik vms), mis selgitaks lahti liitumisprotsessi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kuidas protsess on kavandatud? - millised õigused on valdade kodanikel erinevatele otsustushetkedel? - mis juhtub pärast 2017. aasta KOV valimisi? <p>Dokument, kus on lihtsalt ja lühidalt lahti selgitatud, kuidas kogu protsess hakkab välja nägema ning mis muutub pärast 2017. aasta KOV valimisi. Võib-olla on see kirjeldatud üleminekuperioodi tegevuste ajakavas, millele kodulehel viidati, ent kahjuks ei suutnud seda sealt leida.</p>	<p>Arvestada.</p> <p>Ülevaatlik selgitus lisatakse seletuskirja järgmise sõnastusega:</p> <p>Ühinemislepingus kokkulepitu elluviimine algab lepingu jõustumise tähtajast, st tähendab Haanjamaa vald omavalitsusüksusena tekib 2017. aasta kohaliku omavalitsuse volikogude valimiste väljakuulutamise päevast, misjärel valitud volikogu asub esmalt läbi viima valimisjärgseid toiminguid (sh volikogu esimehe/aseesimehe valimine, vallavanema valimine, vallavalitsuse kui otsustusorgani kinnitamine jne). Uut omavalitsust teenindava ametiasutuse asutamine ja selle struktuuri kinnitamine on uue vallavolikogu pädevuses, kuni nende toiminguteni jõudmiseni jätkavad senised vallavalitsused ja nendes töötavad</p>

			<p>töötajad/teenistujad oma seniste ametiülesannete täitmist.</p> <p>Haldusterritoriaalse korralduse muutmise tulemusena moodustunud kohaliku omavalitsuse üksuse uus ametiasutus peab haldusreformi seaduse kohaselt tööd alustama 2018. aasta 1. jaanuaril.</p> <p>Ametiasutus ja otsustusorganid asuvad ellu viima seadusjärgselt omavalitsustele määratud ülesandeid lähtudes ühinemislepingus kokkulepitud põhimõtetest. Kuni kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse ja teiste omavalitsuskorraldust reguleerivate õigusaktide (nt haldusmenetluse seadus, ehitus- ja planeerimisvaldkonna õigusaktid) praeguste võimaluste kehtimiseni saavad kohalikud elanikud jätkuvalt võimaluse kohaliku elu korraldamises (nt eelnõude algatamise võimalus) ning otsustusprotsessides (nt eelnõude avalikustamise protsessid) osaleda.</p>
24.10.2016	Haanja valla haridus- ja kultuurikomisjon	Lepingu punkt 3.2.5. Valla kuvand põhineb lepinguosaliste senisel identiteedil ning väärindatakse vastavalt piirkonnale võru ja setu kultuuri, keelt ja traditsioone.	<p>Arvestada.</p> <p>Ühinemislepingu punkt 3.2.5. sõnastatakse: Valla kuvand põhineb lepinguosaliste senisel identiteedil ning väärindatakse vastavalt piirkonnale võru ja setu kultuuri, keelt ja traditsioone.</p>
24.10.2016	Haanja valla haridus- ja kultuurikomisjon	Lepingu punkt 8.2.2 Vald toetab transpordi kulu hüvitamisega oma elanike gümnaasiumi- ja kutseõppe omandamist ning peab oluliseks elukestvat õpet.	<p>Mitte arvestada.</p> <p>Ettepanek tekitab põhjendamatu kitsenduse, sest lisaks transpordikuludele kaetakse omavalitsuse poolt ka munitsipaalkoolide (k.a. keskharidust andvate) kohatasu kulud, samuti toetatakse teatud tingimustel eluasemekulude katmist jne.</p>
24.10.2016	Haanja valla haridus- ja kultuurikomisjon	Lisada punkt 8.2.5 Vald toetab kaasava hariduse põhimõtete rakendamist.	<p>Arvestada osaliselt.</p> <p>Ühinemislepingusse lisatakse punkt 8.2.5. järgneva sõnastusega: Vald toetab võimalusel kaasava hariduse põhimõtete rakendamist.</p>

24.10.2016	Haanja valla haridus- ja kultuurikomisjon	Lepingu punkt 8.3.2 Huvihariduse ja huvitegevuse arendamisel säilitatakse maksimaalselt juba toimivad süsteemid ja otsitakse lahendusi täiendavate võimaluste pakkumiseks, kasutatakse erinevaid rahastusallikaid (vald, tarbija, fondid) ning tehakse koostööd kodanikuühenduste, teiste omavalitsuste ja teenusepakkujatega.	Arvestada. Ühinemislepingu punkt 8.3.2. sõnastatakse: Huvihariduse ja huvitegevuse arendamisel säilitatakse maksimaalselt juba toimivad süsteemid ja otsitakse lahendusi täiendavate võimaluste pakkumiseks, kasutatakse erinevaid rahastusallikaid (vald, tarbija, fondid) ning tehakse koostööd kodanikuühenduste, teiste omavalitsuste ja teenusepakkujatega.
24.10.2016	Haanja valla haridus- ja kultuurikomisjon	Lepingu punkt 8.5.6 Üldhooldusteenuse osutamine jätkub kõigis olemasolevates hooldekodudes. Teenuse mitmekesistamiseks ja kvaliteedi tõstmiseks arendatakse igaühes välja oma spetsiifiline pädevus.	Arvestada. Ühinemislepingu punkt 8.5.6. sõnastatakse: Üldhooldusteenuse osutamine jätkub kõigis olemasolevates hooldekodudes. Teenuse mitmekesistamiseks ja kvaliteedi tõstmiseks arendatakse igaühes välja oma spetsiifiline pädevus.
24.10.2016	Haanja valla haridus- ja kultuurikomisjon	Lepingu punkt 8.6.2 Kultuuri- ja sporditegevus jätkub kõigis valla praegustes asukohtades nii valla hallatavate asutustena kui tegevuskohtadena, neid arendatakse ja hoitakse korras süsteemselt ja terviklikult. Valdonna juhtimisse kaasatakse lisaks valla hallatavatele asutustele kodanikeühenduste (kultuur, sport jne) eestvedajaid.	Arvestada osaliselt. Ühinemislepingu punkt 8.6.2. sõnastatakse: Kultuuri ja sporditegevus jätkub valla praegustes asukohtades valla hallatava asutusena või delegeerituna kolmandale või erasektorile, seda arendatakse süsteemselt ja terviklikult. Valdonna juhtimisse kaasatakse lisaks valla hallatavatele asutustele kodanikeühenduste (kultuur, sport jne) eestvedajaid.
24.10.2016	Haanja valla haridus- ja kultuurikomisjon	Lepingu punkt 8.6.5. Olemasolevad raamatukogud jätkavad tööd praegustes piirkondades, võimalusel lisatakse neile funktsioone piirkonnale vajalike teenuste osutamiseks (nt piirkonna ajaloo talletamine, kaugtöökohad) ning nad on toeks külaelu koordineerimisel.	Arvestada osaliselt. Ühinevate omavalitsuste eesmärk on raamatukogudest kujundada külaelu keskused laiemas mõttes kui vaid raamatute ja teavikute laenutuspunktid. Mõtet toetab ka see, et mitmes ühinevate omavalitsuste territooriumil asuvas raamatukogus on juba täna nt AIP. Ühinemislepingu punkt 8.6.5. sõnastatakse: Raamatukogud kujundatakse funktsionaalseteks külakeskusteks, kus osutatakse piirkonnale olulisi teenuseid (raamatukogu, avalik internetipunkt, kaugtöökohad, piirkonna ajaloo

			talletamine, elukondlikud teenused jms) ning nad on toeks külaelu koordineerimisel.
24.10.2016	Uno Kangro	ÜL p 4.3. Ettepanek uue kohaliku omavalitsusüksuse nimi „Haanjamaa vald“	Arvestada. Uue ühendvalla nimi selgitati välja viie vallavolikogu erakorralisel ühisel istungil 15. novembril 2016. a. Varstu Kultuurikeskuses, kus toimus salajane hääletus volikogude poolt esitatud kolme nimevariandi vahel - Haanjamaa vald, Lõuna-Võrumaa vald ja Rõuge vald. Uue valla nimeks osutus valituks Haanjamaa vald, mis kogus viie volikogu valimistulemuste põhjal kõige rohkem hääli. Ühinemislepingu punkt 4.3. sõnastatakse: Uue kohaliku omavalitsusüksuse nimi on Haanjamaa vald (edaspidi <i>vald</i>).
24.10.2016	Uno Kangro	ÜL p 4.7. Viimane lause vastuolus haldusreformi seaduse (HRS) § 16 lg 3-ga ja ÜL p 1.1-ga. ÜL-ga peab kokku leppima kuni uue sümboolika väljatöötamiseni kasutatavas sümboolikas. Ettepanek: Viia leping kooskõlla seadusega.	Arvestada. Ühinemislepingu punkt 4.7. sõnastatakse: Valla sümboolika (valla vapp ja lipp) töötatakse välja avaliku konkursi korras. Konkursikomisjon alustab tööd pärast ühinemisotsuse vastuvõtmist. Valla vapi ja lipu kujundamisel peetakse oluliseks, et nendes kasutatakse piirkonna ajaloolist identiteeti iseloomustavat sümboolikat. Uue sümboolika kinnitavad vallavolikogud enne ühinemist. Uus valla vapp ja lipp võetakse kasutusele peale 2017 aasta valimistulemuste välja kuulutamist.
24.10.2016	Uno Kangro	ÜL p 6.2. Ettepanek: Moodustada ühinevate valdade keskustesse ühele valdkonnale spetsialiseerunud vallavalitsuse osakonnad.	Mitte arvestada. Osakondade asukohad, sisu ja ülesanded sätestatakse peale ühinemist uue valla struktuuri koostamise käigus.
24.10.2016	Uno Kangro	ÜL p 7.2. Kas ühinevad vallad lepivad kokku, et elukeskkonna kriitiline osa on ettevõtluskeskkond? Milles nähakse	Arvestada. Ühinemislepingu punkt 7.2. sõnastatakse: Ettevõtluskeskkonda peetakse oluliseks

		ettevõtluskeskkonna kriitilisust? Ettepanek: Parandada punkti sõnastust või lepingust välja jätta.	osaks elukeskkonnast ning selle arendamisel peetakse silmas, et inimestel oleks hea oma koduvallas elada.
24.10.2016	Uno Kangro	ÜL p 7.7. Ettepanek: Ühinenud vald kasutab ka ise aktiivselt kaugtöökohtade võrgustikku oma teenuste osutamisel. (Kõik teenused ei koondunud valla keskusesse).	Arvestada. Ühinemislepingu punkt 7.7. sõnastatakse: Vald loob tervet valda katva kaugtöökohtade võrgustiku, kasutades seda oma teenuste osutamiseks ning tehes sihtpakkumisi töökohtade loomiseks riigiasutustele ja eraettevõtjatele.
24.10.2016	Uno Kangro	ÜL p 8.1.1. Kas elukeskkonna korraldamise kaasatakse vaid elanikud ja kodanikuühendused? Ettepanek: Täiendada või parandada sõnastust.	Arvestada. Ühinemislepingu punkt 8.1.1. sõnastatakse: Vald kaasab valitsemisel elanikud, kodanikuühendused ja muud huvitatud osapooled oma elukeskkonna korraldamise. Selleks tuleb tagada, et valla tegevust puudutav teave on kättesaadav ja mõistetav ning otsused arutatakse osapooltega läbi enne nende langetamist.
24.10.2016	Uno Kangro	ÜL p 8.2.1 Kuidas mõista lause teist poolt „... ning säilitab õpilaste olemasolul senise koolivõrgu“? Kui lähedal peab kool olema õpilasele, et koolis oleks tagatud „õpilaste olemasolu“? Ettepanek: Muuta sõnastust.	Mitte arvestada. Õpilaste olemasolu väljendub õpilaste arvus koolis, mitte kooli kauguses õpilasest.
24.10.2016	Uno Kangro	ÜL p 8.5.1. Millised on need konkreetsed tegevused mida uus vald teeb punktis nimetatud eesmärkide saavutamiseks? Ettepanek: Punkt (loosung) lepingust välja jätta või parandada sõnastust.	Mitte arvestada. Tegemist on strateegilise eesmärgiga ja on oluline eesmärk ühinemislepingus välja tuua.
24.10.2016	Uno Kangro	ÜL p 8.5.5 Millistest senistest toetuse määradest lähtutakse? Kas ühtlustamine toimub suuremate, väiksemate määrade suunas või leitakse keskmine? Ettepanek: Täiendada sõnastust.	Arvestada. Põhimõtted sõnastatakse seletuskirjas järgmise sõnastusega: - lepinguosaliste sotsiaaltoetuste ühtlustamisel ning toetusemäärade kehtestamisel seatakse eesmärgiks lepinguosaliste kehtestatud kõrgem toetusmäär või lepinguosaliste kehtestatud määrast keskmisest kõrgem määr. Toimetulekutaseme tõstmiseks eelistatakse vajaduspõhiseid toetusi, mille põhimõtted on vaja eelnevalt ühtlustada.

			Kõrgema määraga ühtlustatakse sünnitoetus (sh kolmes osas väljamaksmine), matusetoetus ja esimesse klassi astuja toetus. Teiste toetuste puhul esmalt analüüsitakse toetuse eesmärki ning saadavat tulemust ja sellest tulenevalt leitakse sobivaim toetusmäär. Eakate juubelitoetuste ja jõulutoetuste puhul eelistatakse rahalise toetuse asemel kohalike ettevõtjate, käsitöölise toodangut kingitusena.
24.10.2016	Uno Kangro	ÜL p 8.6.4. Mida on siin mõeldud ? Kas mittepiirkondlikud kultuuri- ja sporditeenuste pakkujad on mitteolulised ? Ettepanek: Jätta punkt lepingust välja.	Arvestada osaliselt. Ühinemislepingu punkt 8.6.4. sõnastatakse: Täiendavateks kultuuri- ja sporditeenuste pakkujateks on piirkondlikud mittetulundusühingud ja ühendused.
24.10.2016	Uno Kangro	ÜL p 8.8.2 Käesolev leping kehtib neli aastat alates 2017 oktoobrist. Kas on teada mis selle aja jooksul saab Võru Maavalitsusest? Ettepanek: Muuta sõnastust.	Arvestada. Ühinemislepingu punkt 8.8.2. sõnastatakse: Koostöös riigi esindusega arendatakse võimalusel välja ühistranspordisüsteem põhimõttel, et korra päevas on võimalik piirkondadest liikuda valla keskusesse ja tagasi ning maakonna keskusesse ja tagasi.
24.10.2016	Uno Kangro	ÜL p 8.10.3. Punkt mittevajalik. Ettepanek: Jätta lepingust välja	Arvestada osaliselt. Ühinemislepingu punkt 8.10.3. sõnastatakse järgnevalt Valla territooriumil korraldatakse ühiselt korraldatud olmejäätmete vedu. Senine lepingu punkt viiakse lepingu seletuskirja.
24.10.2016	Uno Kangro	ÜL p 8.11.1 Sisutühi punkt: Ettepanek muuta sõnastust või lepingust välja jätta.	Arvestada osaliselt. Ühinemislepingu punkt 8.11.1 sõnastatakse: Lepinguosalised kaardistavad valla territooriumil valdkonna probleemid ning koostöös operaatoritega hakatakse otsima lahendusi probleemide lahendamiseks.
24.10.2016	Uno Kangro	ÜL p 8.11.2 Arusaamatu mida soovitakse öelda. Ettepanek: parandada sõnastust.	Arvestada.

			Ühinemislepingu punkt 8.11.2. sõnastatakse: Vald taotleb arengukavade, üldplaneeringute ja maakonnaplaneeringuga ette nähtud prioriteetse infrastruktuuri kaasajastamist, sh teede, kergliiklusteede ehitust ning elektrivarustuse ja side kvaliteedi parandamisele suunatud objektide rajamist.
24.10.2016	Uno Kangro	ÜL p 8.12.1 Milliste konkreetsete tegevustega toetab vald „jõustruktuuride reageerimis- võimekust“? Ettepanek: Parandada, muuta või täiendada sõnastust.	Arvestada. Ühinemislepingu punkt 8.12.1. sõnastatakse: Vald toetab politsei, korrakaitse ja päästestruktuuride tegevust, et parandada kohapeal jõustruktuuride reageerimisvõimekust.
24.10.2016	Uno Kangro	ÜL p 9.1. Miks lepatakse kokku, et uus vald oma asukoha, kaitsealade, riigikaitsealaste objektide ja kultuuriväärtuste tõttu peab nendega seotud valdkondi kriitiliselt olulisteks ? Milles seisneb nende valdkondade kriitilisus ? Ettepanek: Parandada sõnastust	Arvestada. Ühinemislepingu punkt 9.1. sõnastatakse: Vald peab oma piiriäärse asendi, riigikaitsealaste objektide, kaitsealade ja kultuuriväärtuste tõttu olulisteks valdkondadeks piirikorraldust, kaitsekorraldust, looduskaitset ja muinsuskaitset, mis vajavad senisest paremat riigi ja kohaliku omavalitsuse koostööd.
24.10.2016	Uno Kangro	ÜL p 9.3. Kuidas toetab vald Läti ja Vene piirinaabritega inimestevahelist otsesuhtlust? Kas vald teeb koostööd edaspidi ka teiste välispartneritega või ainult Läti ja Vene piirinaabritega ? Ettepanek: Parandada sõnastust	Arvestada. Ühinemislepingu punkt 9.3. sõnastatakse: Vald jätkab koostööd partneritega Läti Vabariigis, Vene Föderatsioonis ja teistes piirkondades. Valla välissuhete aluseks olevad partnerluskokkulepped kiidab heaks vallavolikogu, arvestades maksimaalses ulatuses seniseid väljakujunenud ja toimivaid koostöösuhteid välispartneritega.
24.10.2016	Uno Kangro	ÜL p 10.1 Ei ole kooskõlas ETHS § 9 ¹ lg. 1 p 5-ga. Ametiasutuste ja hallatavate asutuste struktuuridega seotud küsimused ei ole sätestatud. Ettepanek: Viia punkt seadusega kooskõlla.	Arvestada. Struktuuri põhimõtted lisatakse seletuskirja.

24.10.2016	Meelis Mõttus	Lisada lepingu p 7 alapunkt 7.11. Vald suhtleb aktiivselt riigiga piiriäärsete alade ettevõtlusele soodustuste ja maksuerisuste saamiseks. Selgitus Meelis Mõttus: Ettevõtluse arendusstrateegiasse tuleb kirjutada, et ääremaade ettevõtlusele tuleb teha soodustusi ja maksuerisusi. Panna kirja kas või 100 ettepanekut. Kui kahte või kolme nendest ettepanekutest arvestatakse, on ka hästi.	Arvestada osaliselt. Antud teema tuuakse koostatavasse ettevõtluse arendusstrateegiasse.
24.10.2016	Meelis Mõttus	Lisada lepingu p 8.8. Ühis- ja koolitransport alapunkt 8.8.5. „Vald tagab ühistranspordiühenduse Võru linna kui maakonnakeskusega.“ Selgitus Meelis Mõttus: Mõniste piirkonnas elavad keskhariidust Võrus omandavad õpilased ning Võru linnas töötavad isikud vajavad igapäevast sobival ajal toimivat (linna jõudmise aeg 7.45 ja linnast väljumise aeg 17.15) ühistransporti.	Arvestada. Ühinemislepingu punkt 8.8.2 sõnastatakse: Koostöös riigi esindusega arendatakse võimalusel välja ühistranspordisüsteem põhimõttel, et korra päevas on võimalik piirkondadest liikuda valla keskusesse ja tagasi ning maakonna keskusesse ja tagasi.
24.10.2016	Peeter Tamm	Lepingu lisa 3 „Prioriteetsete investeeringute kava“ kas täiendada Mõniste valla prioriteetsete investeeringute loeteluga, mis ei puuduta ühinemistoetust või jätta need välja ka kõigil teistel ühinevatel omavalitsustel. Selgitus Peeter Tamm: Uus omavalitsus koostab uue arengukava, selle alusel eelarvestrateegia ning seal võetakse niikuinii arvesse tänastes arengukavades ja eelarvestrateegiates kajastuvaid investeerimisvajadusi.	Arvestada. Investeeringute kava (ühinemislepingu lisa 3) on täiendatud Mõniste valla prioriteetsete investeeringutega.